

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt V. Quàm magna sit fidei infallibilitas & certitudo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

fidei nostræ mysteria credamus: nequam enim inter se pugnant, ut supra omnem rationem sint, & nihilominus maxime rationi conforme sit, illis assentiri, cum præcipue evidētibus miraculis coacte, eæc approbara.

Institutio procul dubio in JESUM CHRISTUM credendi causa ijs erat, qui ob refutatio-
nem Lazari fidem amplexi sunt, tum etiam Nicodemum tota miracula in certam deducebant veri-
tatis cognitionem: nemo, inquit, potest habere signa sa-
cra, quæ tu factis, nisi fuerit DEUS cum eo. Cūm
enim miracula solius DEI sint, quando in testi-
monium veritatis adhibentur, DEUS ipse illius
testis est, cuius testimonium est infallibile.

Nunc vero fides & religio Christiana tanto
tubique miraculorum imbre est certificata, tam a-
peritis manifestarum propheticarum, & vaticiniorum,
verificationibus, & adimplectionibus appro-
bata, innumerabilis in martyrum sanguine config-
nata, & diffusorum ac lancearum virorum
testimonis confirmata, ut meritò exclamare pos-
sit Richardus à S. Victore, utinam attenderent lu-
bit, 1. de dei, utinam animadverterent pagani, cum quanta

Richard.
Trin. 6.2 conscientia securitate pro hac parte ad diuinum judi-
cium poterimus accederet, nonne cum omni confiden-
tia DEO dicere poterimus, Domine si error est à te ip-
so decepti sumus? nam ista in nobis tantæ signis &
prodigiis confirmata sunt & talibus, quæ non nisi per
te fieri possunt. Ceterè à summa sanctitatis viris sum-
nobis tradita, & cum summa & authenticâ attestati-
one probata, eijscooperante & sermonem confor-
mantem sequentibus signis: hinc iustis, quod perficere
fideles paratores sint mori pro fide, quam fidem abne-
gare nihil enim proculdubio firmis tenetur, quam
quod constanti fidei apprehenditur.

Quis igitur non videat Christiana fidei dog-
mata non levitatem, aut nimis fidem facilitatem, sed
gravissimam & solidissimam nisi fundamentis. Vnde
quam optimè docent Theologi, veritatem myste-
riorum nostræ Religionis oblicuam esse, & ine-
videntem, cum fides sit non apparentium, sed
quod nihilominus illa esse credenda evidens sit &
clarissimum.

CAPVT V.

Quam magna sit fidei infallibilitas
& certitudo.

FIDES non solum certissima est, & infallibilis,
sed omnem certitudinem & infallibilitatem,
quæ possibilis est, in se continet; fidei enim certi-
tudo non vulgaris est, sed quia DEUS, qui nec
nulla nec fallere potest, ita dixit, in ipsam divina
authoritate fundatur: unde S. Augustinus lib. de
utilitate creditum cap. 1.2. Quod intellectus, in-
quit, debemus ratione, quod creditus auctoritatib.
Eccl. S. Paulus ad Galat. 1. Notum enim vobis facio,
fratres Evangelium, quod evangelizatum est a me,
quia non secundum hominem, neque enim ego ab ho-
mine accepisti illud, neq; didici, sed per revelationem
IESV Christi, &c. & iterum ad Thessalonicenses:
Cum accepistis a nobis verbum auditus Dei, accep-
istis illud non ut verbum hominis, sed ut verè erat
verbum DEI. unde tanta in fidei veritatis insuffit
certitudo, ut tanta certa & infallibilis sint, quam
ipse est DEUS.

Quod divinæ opus providentia convenienti-
sum est, ut fundamentum tonus vice Christia-
nae, quod fides est, inconcussum; & immobile per-
severaret, sive infallibilitatis soliditatem à prin-

cipio per essentiam immutabili, & infallibili, id est
à prima veritate munaretur. Atque ideo S. Hebr. 11.
Paulus ad Hebr. 11, fidem definit: Argumentum
non apparentium, fortissimum videlicet, & intelle-
ctum convincens, & manibus, pedibusque quasi
terreni luminis fidei catena compeditis, sub DEI
veritate captivans.

Quis hic admirabilem divinæ providentiae a-
bysum deprædicare sufficit? quod in incerta ita
incerta hujus vite navigatione, tam certò nobis
lumen voluerit prælucere? enim patet, quid
possit absque eo intellectus noſter, nisi profundis-
simis se peccatorum tenebris, lectis ab omnibus
infamibus, antequam Evangelium mundo illu-
ceceret, idolatria culibus, & absurdissimis circa
fiuum ultimum erroribus tele turpiter involvere.
Sed Lucerna DEI in caliginosè, incens loco tene-
bras eliminat, errorum, manifestè demonstrans,
quid amplectendum, quidve abominandum, &
qua honoris servitute DEUS sit colendus.

Majorem esse fiduci certitudinem quam sensum
exteriorum. §. 1.

Ex tanta infallibilitate major procedit in cro-
dendo firmitas, quam si corporeis cerneremus o-
culis, aut manus palparem, unde S. Petrus spec-
ulator factus praeclaræ Christi Domini transfigura-
tionis, quod viderat, quæ audiverat, quod
manus eius contractaverant de verbo vita, parum
esse ducit, respectu afflensus quem fidei debemus.
Habemus, inquit, firmiores propheticum sermonem, 2. Pet. 1.
cui bene facitis attendentes, tanquam lucerne lu-
centi in caliginoso loco. Dives epulo instabat, ut re-
diens ad vivos, tormentorum luorum, quæ patie-
batur, demonstratione, fratribus suis consilium
mutande vitæ dare, ne venirent in locum crucia-
tum istorum, & quod audit responsum? Habent LUC. 16.
Moysen & Prophetas, audiant illos, & si Moysen &
Prophetas non audiunt, neque, si quis ex mortuis re-
surrexerit, credent.

Quid si videces fratrem, aut amicum ab inferis
remanente intollerabilibus ardentiæ flamnis,
continuis ululantem gemitus, & maximis cla-
moribus omnia replentem, verbis, & tormentis
efficacissimè, que ibi sunt, emarrantem: maximu-
m proculdubio est vita in melius communande,
incentivum: sed majus est. Deo per Abraham di-
cente, firmiusque, quod loquitur Sacra Scriptura
cui, si vivam tu emendatione non praestes fidem,
multo minus eam homini resuscitato præstiteris
es. Vide igitur, quod cum majori certitudine ea,
quæ de inferno fides docet, credere debeat, quam
si propriis oculis cerneret animas flammis illis æ-
termis cruciati & concremati.

Fide homini ipsam DEI notitiam com-
municari. §. 2.

In ista indubitate infallibilitate fundatur vita-
citas, & exercitium fidei practicæ, de qua tracta-
mus, atque ideo alio in anima fundanda & ra-
dicanda est, certitudo, & firmitas ista, ut ad tam
sublimem pertingamus Dei, & divinorum rerum
cognitionem, quam ipse habeat DEUS, cum,
ut supra diximus, ipsa Dei sapientia nobis per fidei
habitum communicetur: unde S. Paulus fidem
sapientiam Dei nuncupavit, quod enim, verbi gra-
tia, ego de Deo, de SS. Trinitate, da gloria Beato-
rum, de mysterio Incarnationis, & Eucharistie,
&c. credo idem planè, & eadem cum DEO cog-
nitione cognosco.

Eodem omnino modo infallibile Dei iudicium, quo Deus de vanitatibus honorum, periculo divitiarum, & mortiferis deliciarum veneno, verissime judicat, magnam quoque Dei aestimationem, qua plurimi pendit vilipendiam, labores, charitatem, &c. ipse etiam habet, qui habet fidem.

Et quamvis in Deo fides locum non habeat, a quo omnis procul exultat obscuritas, ipsius tam hominis viatoris fides, & Dei clarissima comprehensio, & infinita penetratio, eadem absq; ulla differentia possunt certitudine, & eadem cognitione, iudicio, pondere, quo DEUS, etiam fides ea cognoscit, iudicat, & ponderat, que licet oculos habeat velatos, attrahit tam certos, & directos, ut nullo modo falli possit.

Divina ista fidei luce sublimatur, & supra seipsum elevatur homo, iam modo supernaturali, & divino res cognoscens, & discernens, jamque recepta Spiritus sancti luce aliquid plusquam humanum possidens, aliam a frigida, & septentrionali sensuum, & rationis humanae, ingredi incipit regionem planè celestem, ubi alio vivunt aere jutti, alio Sole, alia luna, stellisque differentibus, ibi regio est vita divina, que nisi homo seme tipsum propria voluntate dejicere & perire velit, eum dirigit, & perdueat ad vitam eternam.

Hactenus pleraque de fide inscrutabilium mysteriorum: verum ut supra dictum est, de tota fidei latitudine, seu verbo Dei, quo scriptura facit, & Ecclesia sancta nobis proponit credenda, in consequentibus tractatur sumus.

CAPUT VI.

Fidem esse justi substantiam, qua alatur & sustentur.

Hebr. xi. **S** PAULUS fidem definiens inquit: *Est autem fides sperandarum substantiarum, argumentum non apparentium. Substantiam vocat verum sperandarum, sive speratarum, quia ut dicunt Theologoi, est basis, & fundamentum earum rerum, quas in gloria possessuros nos speramus, nam quomodo Deum & bona speranția eterna, si ea non cognoscamus? cum, ut inquit S. Bernardus, non creditanemo sperare non plus, quam super inane pingere possemus.*

Serm. 10 in Psal. **Q**ui habita. **A**lij per substantiam, firmitatem, sive certitudinem intelligent, quia fides certam nobis rerum, quas speramus cognitionem, tribuit, & confonat versio Syriaca, que sic legit, *Est autem fides, certitudo de ijs rebus, que sunt in spe, ac si existarent aucti: non delunt etiam, qui substantiam interpretentur possessionem, & divitias, eo sensu, quo filii prodigijs parti, inquit, da mihi portionem substantiae, que me contingit, neque certe à veritate aberrant, cum fides sit locupletissimum omnium spiritualium divitiarum, & bonorum thesaurorum.*

Aug. Ep. 112. ad Paulin. **A**bac. 2. **S** AUGUSTINUS: ubi nos habemus, fides est sperandarum rerum, legit: *Fides est substantia sperantium: id est, qua sustentantur sperantes vitam eternam; & isto sensu intelligit istud Habacuc: iustus autem in fide sua vivet.* Est ergo fides non solum basis, qua certas spes suas fundat iustus; sed insuper amplissima substantia portio, & locupletes divitiae, ac denique instrumentum, quo sustentatur, & vivit, qua omnia cuilibet doctrinæ revelata, sive verbo Dei communia sunt.

Fides seu verbum Dei cur vocetur semen. §. 2.

Nam ut inquit Salvator, *semen est verbum Dei.* **Luc. 8.** Sicut enim in feminis totum virtutem tenetur, quid quid in planta aut herba, vel pulchritudini servit, vel ad hominis alimentum decerpitur; ita quid quid in anima producitur boni spiritualis, totum virtutem continetur in verbo Dei. Sume tibi, aliquis plantæ, aut arboris, lemen aut granum, & dic, ubi in parvo isto grano radix, truncus, flores, fructus, folia, ubi luxuriantes come, odore, iuvenias, fructus dulcedo, ubi tota arboris, aut plantæ vana, fructus & pulchritudo? In modo isto feminæ, licet genitæ sustentur, nec percipiuntur, universa hec incluta delitescunt.

Ita & in fide seu verbo Dei tanquam in feminæ justi charitas, humilitas, obedientia, gloriosus pulchritudo, & cætera inclusa, & ab condita latenter cum autem semen istud in terra cordis sui temporaverit, can diligerenter operibus excolens, & calore charitatis fovere, copiose frumentum fructum, quo alatur, colligit, ut dictum sumus.

Cur vocetur virtus DEI? §. 2.

Idem significare voluisse videtur S. PAULUS **Rom. 15.** Apost. quando Evangelium virtutem Dei nuncupavit in *salutem omni credenti*: virtutem ab eius rei lapidis, aut avis, illam parvam materie quantitatem dicere solemus, in quam tota corporis majoris substantia, energia, & proprietates per artificium distillationis resolutæ, & fortius condensatae sunt: simili modo in minimo Evangelij seminaria immensi DEI virtus, qua animam sustentat, & vivificat, quasi in parvo quodam, qui facile deglutiit posse, bolo continetur. Nam, si dicere fas est, DEI US igne charitatis diffundatur, magis proficiam ex se nequit animæ indire virtutem, quem verbum suum, cum ipsum omnia tanquam Dei instrumentum operetur, & posset. Unde edem uniuersità primæ Causa attributus effectus, verbum enim Dei resuscitat mortuos, sanat infirmos, conservat sanos, illuminat cœcos, accedit tepidos, pacit famelicos, confortat debiles, animat pusillanimes. *Verbum DEI*, tanquam caelestis manna, in quod quicunque vult, convertitur, & defiderantibus præstat omnem gustus, affectus, & saporis suavitatem, in illo haurit consolationem tristis, inflammatorem indevorus, tribulatum testificatur, durus ad poenitentiam compungit, compunctus magis magisque colliquicit.

Pulchre virtutem, dignitatem, ac suavitatem, quam in verbo anima pura, & religiosa deguit, complexus est Regulus Propheta David Psalm 118. *Lex Domini immaculata, convertens animas, testi spiritus monitionis Domini fidei, sapientiam praefans parvula iustitie Domini recta letitantes corda: preceptum domini lucidum, illuminans oculos: Timor Domini sanctus permanens in sacrum seculi: ultis iudicia Domini vera, iustificata in semetipsa, defiderantibus super eum & lapidem preciosum multum: & dulciora sapientia etiæ & savum.* Et alibi: *Quam dulcia sauvios meis eloqua tua, super mel orimes?* Nec his contentus, insuper ostendit, quanta lucis, & sapientiae prærogativa perfundantur, qui divina legis meditationi diligenter insistant: *Quomodo, inquit, dilexi legem tuam Domine? tota die meditatio mea est: super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo: quia in eternum miki est: super omnes docentes me intellexi: quia testimonia tua meditatio mea est: sicut senes intellexi: quia mandata tua quasvis.*

Quas